

Petar Lazić

BILA JEDNOM JEDNA EMISIJA

HILJADU I JEDAN MRAK SLOBOREZADE (koautor Lazar Bošković)

PROLOG (muzika iz filma "Lorens od Arabije")

Narator: Bio je to tako jednom u prohujalim vremenima drevnog pamtimeka, jedan narod. Kakav narod? Pametan narod, koji je uvek znao da izabere, a o glasanju da ne govorimo. Dobar narod, čudan narod, jedini na svetu! Taj je znao gladan biti, sa svima se pobiti; bedan, žedan-al pravedan i po srpski govoriti. Dobar narod, čudan narod, jedini na svetu...A najveće prirodno bogatstvo i isto, takođe, takva lepota, već pomenu tog naroda, beše prekrasna Sloborezada. I što je više kleveta i laža, Sloborezada mu je bila milija i draža! Jer, Sloborezada mu je pričala priče. Kakve priče, čudne priče, najlepše na svetu! Sloborezada je svako veče u pola osam pričala priče za laku noć deco svome narodu, da bi joj narod lepo spavao, jer njemu se snom mrtvijem spava. Znala je Sloborezada da svake večeri mora ispričati po jednu lepu priču, jer ako prestane, narod će potražiti nekog drugog, koji ume lepše da priča, i pričala je Sloborezada, pričala, pričala...Pao je i hiljadu prvi mrak, a Sloborezada nije zatvarala usta. Priča ju je održala, njozzi hvala!

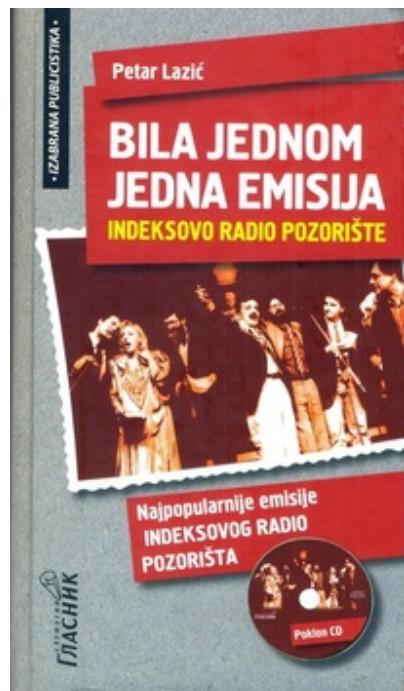
Emisija je emitovana 2.2.1992.g. - INDEKSOVO RADIO POZORIŠTE

Sabrana djela - Izdavač: Javno preduzeće

SLUŽBENI GLASNIK

Beograd, Srbija, copyright 2009.g.

<http://www.slgglasnik.com>

OBEĆANA ZEMLJA

VELIMIR BATA ŽIVOJINOVIĆ

U davna, pradavna vremena na dvorovima su živeli kraljevi. I ne samo kraljevi. Svaki ozbiljan dvor imao je npr. i svoju budalu. Budale su se bavile mentalnom higijenom. Bile su to ozbiljne budale, za razliku od današnjih. Onda je došlo vreme kada su u pojedinim zemljama kraljevi izašli iz mode. Dvorovi su postali prazni. Samo se u poneki naselila budala. Da podsjeti na davna, pradavna vremena.

Savremeni kraljevi se ne zovu tako. danas su to legitimno izabrani predsednici, sinovi naroda, očevi nacije i još koješta. Njima više budale ne trebaju. Oni poseduju čitave narode. Danas prosečan predsednik ima svog omiljenog pisca, omiljenog slikara, omiljenog glumca, pa čak i omiljenog opozicionara. I iz tog primera se vidi koliki je napredak ostvaren pojavom demokratije. Nekada su dvorske budale mogli biti samo odabrani, danas to može svako. I svakome to polazi za rukom.

Od kada je zavladala demokratija, umetnicima je kod vladara skočila cena. Naročito glumcima. Oni talentovaniji i po dva vladara opslužuju. Izliže se jedan, dođe drugi...samo glumac ostaje. Vladari su u demokratiji ionako potrošno dobro. Očas posla prođe pedeset godina i jednog zameni drugi. A glumac ostaje. Velimir Živojinović zvani Bata, s nadimkom.

Mi smo bolje prošli nego bilo koja država otcepljena od bivše Jugoslavije jer smo sačuvali mir.
(Velimir Bata Ž.)

Koliko li košta kilo hleba kod onih koji su gore prošli od nas, ne smem ni da pomislim. Šta o sačuvanom miru misle oni koji su sahranili svoje najbliže u ratu u kojem nismo ni učestvovali, ne smem ni da pomislim. Ne mislim ni o tome da na ulicama Beograda gine više ljudi nego svojevremeno u Bejrutu, *jer smo sačuvali mir*. Mislim o tome kako je težak glumački poziv.

Petokraku sam ja skinuo prvi. (Velimir Bata Ž.)

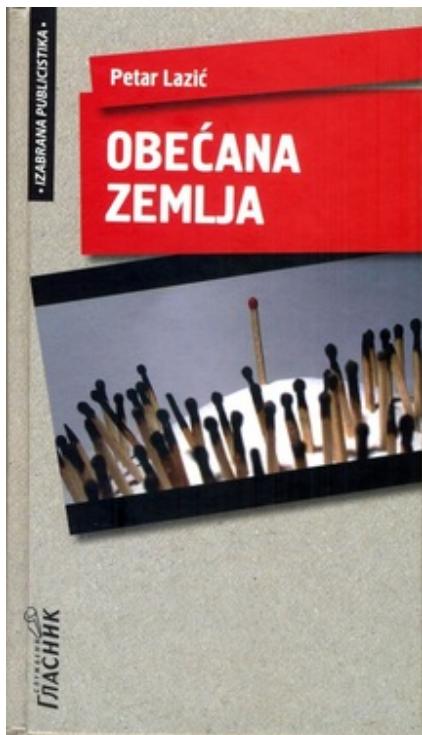
Sećam se tog filma. Seo je jednim delom svoga tela na parče otadžbine, obrisao znoj sa čela i mitraljeza, i dok si rekao "šta bi?!" skinuo je petokraku. Obrnuto se još nije desilo. Onda je krenula odjavna špica, a on je otišao kod reditelja na zasluženu čašicu viskija.

Ima još jedan film za razumevanje imena i dela Velimira Bate Ž. U njemu on nekoliko puta ponavlja *Sa'ću da te karam! Sa'ću da te karam! A onda na prečac zaspri*.

Samo što ovo ovog puta nije zaspao.

Čeka se sljedeći vladar. Glumca, s oproštenjem, posedujemo.

NIN, broj 2228, 10.9.1993.g.

СТАТИ

NEMA MALIH ULOGA

Razgovori Petra Lazića sa Đragišom Giletom Đurićem

Lazić: Lazić je jednom video Tita. Đorđe Balašević tri puta. Koliko puta si ga ti video?

Đurić: Puno puta.

Lazić: Kada je bilo prvi put?

Đurić: Davne 1953. godine. Pre nego što su počeli oni spektakli na stadionu on je primao u belom dvoru predstavnike omladine, sportista, partije, armije, policije....sve moguće delegacije su prolazile kroz dvorište Belog dvora. U omladinskoj delegaciji 1953. godine koja je primljena kod Tita za njegov rođendan, našao sam se i ja.

Lazić: Kako je protekao taj prvi susret?

Đurić: U toku razgovora, nisam mu persirao. Obraćam sam mu se na Ti. Posle te posete otišao sam pravo u Gradski komitet i sav važan prepričavao razgovor s Titom i kako sam mu sve vreme govorio Ti. Posle nas u Gradski komitet je došla delegacija Beograda, koja je istim povodom bila kod Tita. Mihajlo Švabić, koji je u to vremen bio sekretar partije Beograda, počeo je da priča: "Da li ste videli onog idiota Vlahovića, kako govorи drugu Titu Ti?! Baš me je iznervirao." Ja sam se pokrio ušima. Dobro je da mene nisu čuli.

Lazić: Da li je bio srdačan u komunikaciji kao što pričaju njegovi najbliži saradnici?

Đurić: U principu, da. Mada je umeo jednim potezom ili gestom da dā do znanja kada mu nešto nije po volji. Sredinom pedesetih nosili smo Titu poklon. Izabrao sam jednu sliku po mom ukusu. Ime slikara sam zaboravio. Bio je to neki modernista. Na slici nije mogao da se prepozna

nikakav poznati oblik...prava modernistička slika. Kada smo sliku dali Titu, on ju je pogledao sa gađenjem. Izrazom lica nam je dao do znanja da mu se ni slika, ni taj stil ne sviđaju. Ali nijednom rečju poklon nije komentarisao.

Lazić: Grešim li ako kažem da i dan-danas s pijetetom govorиш o Titu?

Đurić: Radio je on razne loše stvari, naravno...Ali, u politici, pa i ne samo u politici, važan je učinak. Njegovi rezultati nikako nisu zanemarljivi, naprotiv! A u odnosu na one koji su došli posle njega, on je bio suvo zlato. Miloševićev sin Marko nije služio vojsku, zezao se na autotrkama, bavio se švercom a Titov sin, Miša Broz je radio kao bilo koji drugi omladinac. Zajedno smo bili i na radnoj akciji. Stariji sin, Žarko, koji je bio borac Crvene armije, ostao je invalid.

Lazić: Na kojoj radnoj akciji si bio zajedno sa Mišom Brozom?

Đurić: Na Adi Ciganliji. Nekoliko hiljada omladinaca, u periodu od 1955-1961. čistilo je teren od baruština, legla komaraca, žaba i zmija...Tada je napravljeno Savsko jezero a Ada Ciganlija je dobila današnji izgled.

Lazić: Da li si tada upoznao Mišu Broza?

Đurić: Da. Napravio sam s njima i ranžman da Tito poseti tu radnu akciju. Negde na sredini Ade, postavili smo veliki splav, učvrstili ga i napravili pristup. Bilo je predviđeno da predsednik i pratnja u brodu "Šumadinka" dođu do tog splava. Nečijom greškom, oni su pristali uz drugi splav koji je bio prepun naroda. Kada su videli druga Tita, svi su mu potrčali u susret. Splav je maltene potonuo, tako da je poseta propala.

Lazić: Staljin je morao da ubija ljude a kod Tita si zbog oduševljenja, maltene sami ginuli, da ga vide.

Đurić: Skoro sam pročitao u jednoj ruskoj knjizi dokumenata, da su posle Staljinove smrti u njegovom pisaćem stolu pronašli pismo Josipa Broza Tita. Pismo iz 1949. ili 1950. godine. Znači da je Staljin oko tri godine čuvao to pismo.

Lazić: Mora da mu je to pismo mnogo značilo.

Đurić: Proceni sam. U tom pismu Tito piše Staljinu: "Do sada si poslao dvojicu da me ubiju. Njih smo uhvatili i likvidirali. Sve koje budeš slao, takođe ćemo likvidirati. Prestani s tim, jer ako ja tebi budem nekoga poslao-taj će sigurno obaviti posao." Prepričavam ukratko, ali je to, otpilike, sadržina pisma. Ja sam jedan od retkih Jugoslovena koji može da kaže da je video Staljina. Video sam ga, doduše balsamovanog, pored Lenjina na Crvenom trgu u mauzoleju. Tamo se nalazio kraće vreme, posle Dvadesetog kongresa. Kasnije je izbačen.

Lazić: Ni mrtav nije smeо da pravi društvo drugu Lenjinu.

Đurić: Bio sam u Taškentu na filmskom festivalu. Tamo su me upoznali s nekim čovekom, koji se preziva Sazonov. Staljin je bio veliki ljubitelj filma i rekli su mi da je taj Sazonov u Staljinovom kabinetu bio zadužen za film. Gledao je sve strane filmove, koji su bili dostupni sovjetskoj distribuciji. Decenijama je birao filmove koje će Staljin da gleda. S druge strane, Staljin je gledao sve sovjetske filmove. Kažu da je imao običaj da se informiše o protagonistima filma, o glumcima, producentima, rediteljima....Staljin i Sazonov su često zajedno gledali filmove u Kremlju. Mučeni Sazonov je svaki put da nauči napamet sve podatke o filmu koji će Staljin gledati. Umirao je od straha prilikom projekcije. U vreme kada sam ga upoznao, Sazonov je voleo da popije. Počeo sam pogrdno da govorim o Staljinu, da je ubica, zlikovac a Sazonov, onako cvrcnut, samo me pogledao suznim očima. Odgovorio mi je argumentom koji me iznenadio: " Staljin je umro, a iza sebe je ostavio pored odela, cipela i ličnih stvari-samo jednu trgovinu koža, koju je dobio od Mao Cedunga, i jednu srebrnu sablju koju je dobio, čini mi se, od

Nekrumaha." Bila je to sva lična imovina koja je ostala iza njega a mogao je da ima šta je htio. To je, takođe, tema za razmišljanje.

Lazić: Nije mu trebala lična imovina pošto je bio vlasnik komunizma. Nije dolazilo u pitanje da li je mogao da ima šta hoće, on je za života posedovao sve što je htio.

Đurić: Misliš? Kada su Nemci zarobili Staljinovog sina, ponudili su mu da se izvrši razmena. Da Rusi daju fon Paulusa, koji je bio zarobljen u Staljingradu, za Staljinovog sina. Staljin im je odgovorio da ne menja vojnika za generala, posle čega je njegov sin ubijen. Sazonov je ovim pričama o Staljinu htio da kaže da on nije bio u svemu tako crn, kao što se naknadno o njemu govorilo.

Lazić: Nije bio crn, više je vukao na crveno. Razlika između njih dvojice je što je Tito stvorio operetski socijalizam. Nije ni imao potrebe da ih ubija, ljudima je bilo dovoljno da ga vide. On ih je hipnotisao.

Đurić: Hoćeš da kažeš da ga Ti nikada nisi video?

Lazić: Jesam na TV.

Đurić: A uživo?

Lazić: Nikada. Lazići i Brozovi se nikada nisu družili.

Đurić: Bio si valjda na njegovoj sahrani?!

Lazić: Taman posla. Izbegavam sahrane...Smrt je prelazna bolest.

Đurić: Mnogo si propustio. To je, po mom skromnom znanju, bila najveća sahrana u istoriji. Došlo je preko sto šefova država i vlada iz celog sveta.

Lazić: Ne spadam u one koje fasciniraju velike sahrane. Lakše me fascinirati velikim životom. Ti, kakav si, mora da si učestvovao u organizaciji sahrane.

Đurić: Bio sam u nekom odboru za trčkanje oko sahrane.

Lazić: Da li si bio jedan od onih koji su stajali ispred kovčega?

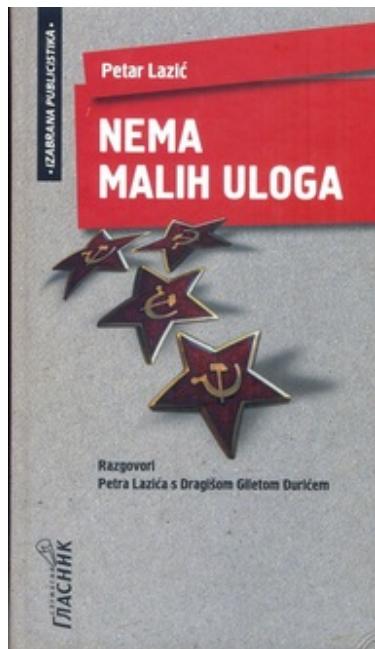
Đurić: Davao sam počasnu stražu pored kovčega, baš u monetu kada je prolazio Saddam Husein. Izbio je incident.

Lazić: Baš me čudi za druga Sadama...Kakav incident?

Đurić: Saddam se zaustavio ispred kovčega i molio se Allahu jedno deset minut. Zaustavio je ogromnu kolonu ljudi koji su čekali.

Lazić: Saddam je, znači, izazvao zastoj u saobraćaju. Da li mu je neko skrenuo pažnju?

Đurić: Nije. Sačekali smo da završi. Nervirao sam se što moram da stojim duže nego što je planirano.

ATERIRANJE NEBESKOG NARODA (1)

KONAČNO UVODNIK

Turci su otimali decu od roditelje i vraćali ih Ovde kao janičare. Ovaj režim otima roditelje od dece. I vraća ih kao janičare.

Nekada se iz Grčke polazilo u oslobođanje Ove zemlje. Došlo je vreme da se nečijim odlaskom u Grčku oslobodi Ova zemlja. Jahte i vile su spremne. Fali još kuka i motika.

Gestapo je po ulicama Beograda i inih gradova hapsio. Građane i decu tukao nije. Čak ni u filmovima Veljka Bulajića. Danas Gestapo prvo bije. Hapsi samo u slobodno vreme.

A danas se na ulicama Beograda i inih gradova nalaze Građani i njihova deca. Građani koji znaju šta neće. Neće Ove koji su sada. A da li hoće One koji bi da dođu na mesto Ovih, to će Oni tek morati da dokažu.

Prethodnih dana neko se zaigrao... Počelo je u subotu, u ranim jutarnjim časovima, upadom u redakciju „Demokratije“. Kako to obično biva, počelo je od novina. Novine su krive za sve.

Starine su, ionako, uvek bezgrešne. Nekako u isto doba po lokalnom vremenu, mene su službena lica pokupila iz kreveta.

„Demokratija“ je kriva zbog vlade a „Naša krmača“ zbog njega (komada 2). „Zaštitnici“ i jednog i drugog tvrde da su Oni (komada 2) dovedeni u „iskriviljen kontekst“. Slobodan M. i Sadam H. kao Eva i Adam. Ili njihovim zaštitnicima smeta Raj (kao kontekst). A možda „Naša krmača“ nije

pogodila veličinu lista i jabuke na predmetnoj fotomontaži?

Nastavilo se sutradan brutalnom intervencijom neidentifikovanih uniformisanih lica na ulicama Beograda. Vodeni topovi, pendreci koji razbijaju parkirane automobile, čizme koje razbijaju ulazna vrata Filozofskog fakulteta, mnogo povređenih... i prevelika broj ozlojeđenih. Miran građanski protest zbog izborne krađe i (drugog) stanja u medijima neko hoće da pretvori u dilemu „Biti il' ne biti”. Pošto su već počeli da biju, taj Neko je sam i razrešio dilemu. A čak je Gandhi, na koga se ovde sve češće pozivaju, u sličnoj prilici izgovorio „Tamo gde se mora birati između kukavičluka i nasilja, ja sam za nasilje”. Beograd i in gradovi u Ovoj zemlji, bezbroj puta su dokazali da nisu kukavice. Beograd i in gradovi, sve su bliži izboru. Onaj ko ih tera da biraju između nasilja i kukavičluka mora da bude svestan da ljude na ulicu nije izvela nijedna opoziciona stranka, nijedan lider... Na ulice ih je izveo svojom osionošću upravo Onaj koji ih sada tera da dokažu da nisu kukavice. I svakom novom glupošću napravljenom od 17. novembra do danas, izvodio ih je sve više. Što je bilo više zabrana, to je više bilo Građana na ulici. Što je bilo više „kontramitingaša” sa cegerima i prazilukom koji viri iz transparenata, to je više bilo Građana na ulici. Što je više bilo neidentifikovanih osoba, što u civilnim, što u plavim uniformama, to se geometrijskom progresijom povećavao broj Građana na ulici. I posle svega Neko tera mirne Građane da moraju da biraju „između kukavičluka i nasilja”. Ljudska glupost je, ipak, neograničena. Čak i kada potiče od ograničenih.

Ona Turska je davno propala, iz one Grčke već se odavno ne polazi u oslobođanje, a onaj Gestapo je davno promenio oznake na uniformama. Jedino što je ostalo, jeste Duh gradova Ovde.

Do sada se na ulicama Beograda i inih gradova od Sile branilo Duhom. Izgleda da je Vrag odneo Šalu.

PS. Na isti način su me privodili oni koji su „štitali ime, lik i delo Josipa Broza”. Kasnije su se, jadni, propirajući sopstvene biografije, obračunavali sa istoimenim kultom. Ali, deterdžent je u Ovoj zemlji oduvek bio deficitarna roba. Kada se budu prali od ovog „imena i dela”, ja će se uveliko baviti novim kultovima, „imenima i likovima” koji se naziru. Maratonci već trče počasni krug.

Naša krmača, br.20, 10.2.1997.

ATERIRANJE NEBESKOG NARODA (2)

STALNO MEŠAM ĆIRILICU I LATINICU, DA NE ZAGORE

Baveći se, pre sedamdesetak godina, suštinom bića Srba, Hrvata i ostalih Jugoslovenaca, Vladimir Dvorniković je ustvrdio da je „*preterani regionalizam smrtni neprijatelj svakog šireg stvaralačkog zamaha*“. Bio je oprezan i kada je u pitanju druga krajnost: „*Kosmopolitska uniforma civilizacije ne sme da ubije duhovnu individualnost – tu jedinu pravu stvaralačku snagu*“. Kako pronaći zlatnu sredinu između te dve krajnosti, kako biti integralni deo sveta a ostati svoj, verovatno je jedno od ozbiljnijih zahteva koje epoha globalizacije stavlja pred svaki narod. Za razliku od mnogih, mi smo pred tim zahtevom veterani. Bavimo se njime poslednjih desetak vekova. Mahom, neuspešno.

Na temu naših nesnalaženja između Istoka i Zapada, kao i između sebe samih, Vladeta Jerotić se već zapitao: „*Da li su dve krune Stevana Prvovenčanog (jedna dobijena od rimskog pape, druga od Svetog Save) ostale trajno (i tragično) znamenje srpskog življenja i opredeljivanja do dana današnjeg? Ako smo već morali (ili hteli) da razroko gledamo i u Istok (Vizantija, Turska, Rusija) i u Zapad (Ugarska, Austrija, Francuska, Nemačka i Amerika), zašto taj položaj nismo okrenuli u svoju korist? Nije li to moglo biti izazov i šansa za paroslavan narod da postane zlatan most između Istoka i Zapada, koji bi skupljao sva dobra i s jedne i s druge strane, stvaralački ih u sebi prerađivao i onda ovakva prerađena dobra odašiljaо na obe strane?*“

Očigledno da nismo postali zlatan most. Više ličimo na oronulu čupriju koja se ne prelazi bez velike nužde.

Jedno od naših nesnalaženja jeste i naše pismo, prema kome javno mnenje iskazuje znatnu

količinu idolopoklonstva. Ćirilica se sve manje koristi ali se zato sve više voli. Naročito u kafanskim raspravama. Isti oni koji svakodnevno vode bitke prsa u prsa sa pravopisom, osećaju se pozvanima da brane čirilicu od latinice. Jer, latinica je u njihovim glavama simbol zapadnjaštva koji se deli na hrvatsku i ostalu latinicu, a čirilica je simbol srpske čistote i grafički prikaz srpske duhovnosti.

Ćirilica se pri tome i ne deli. Ona se samo množi. No, da li je baš sasvim tako? Ćirilica je najrasprostranjenije slovensko pismo nastalo iz grčkog uncijalnog pisma IX veka. Iz grčkog pisma uzeta su 23 slova i njima dodato 14 slova iz glagoljice, za one glasove kojih nema u grčkom. Ne zna se da li je tvorac čirilice Ćirilo (kako misle ruski slavista Grigorije Ilijinski i bugarski istoričar Vasil Zlatarski), da li njegov brat Metodije, da li Ćirilov učenik Sv. Kliment Ohridski (kako misli Šafarik). A možda su prste upetljala sva trojica?! Ne zna se ni koliko je čirilica prvobitno imala slova. Već sam pomenuo tumačenje po kome je imala 37 slova i koje bi bilo opšteprihvaćeno da Crnorizac Hrabar u svom delu „O pismenah“ s početka X veka, nije tvrdio da je čirilica imala 38 slova. A kako je narasla do 43 slova, s kojima se borio Vuk Karadžić, to sam Bog sveti zna.

Da zamešateljstvo bude veće, čirilica je u prvo vreme bila u upotrebi kod Hrvata, naročito u Bosni, a u Poljičkoj republici, blizu Splita, upotrebljavana je sve do ukidanja te republike na početku XIX veka. Latinica je kod Hrvata usvojena kao nacionalno pismo tek u drugoj polovini XV veka. I dan-danas u svim ozbilnjim belosvetskim knjigama kada se nabrajaju slovenski jezici čije je pismo latinica, navodi se i srpski. Logično, jer je delu srpske populacije preko Drine matično pismo latinično. Ili, možda nećemo da priznamo da su i tamo živeli Srbi?! Na sličan način smo se odrekli Srba katoličke vere, koje je Hrvatska veoma brzo asimilovala. Svi do jednog su preko noći postali Hrvati!

Sam naziv čirilica nastao je tek u XV veku, u Kijevskoj školi. Sve do XI veka glagoljica je nazivana kurilovicom. Dakle, u početku se nije sa sigurnošću znalo koje pismo se zove po Konstantinovom kaluđerskom imenu – Ćirilo. Stanje sa čirilicom neodoljivo podseća na trenutno stanje države koju, odnedavno opet zovemo Srbijom. Srbi su svoju državu dobili iz nehata. Ne zna se ko je najviše zaslužan za njeno stvaranje, zna se samo da Srbi nisu. (Vala Crnogorci jesu, da jebe oca!) Ne zna se gde su joj granice, niti ko je na vlasti. Himna, zastava i grb ne služe Srbima kao simboli državnosti jer još nisu usaglašeni stavovi... ali zato služe za podizanje moralu.

ne samo morala. I dok se svakodnevno povećeva broj onih koji vole Srbiju busanjem u grudi, Srbija se smanjuje.

Što je više onih koji svojim vrućim patriotizmom „uz deset s lukom i kilo/kilo“ brane čirilicu – čirilica je sve manje u upotrebi. Živimo u doba vizuelne kulture u kome su sličice zamenile sve, pa i pismo. Nekoliko „smajlja“ je dovoljno da iskaže svu šarolikost osećanja savremenog čoveka, a većina pripadnika srpskog čovečanstva može svoju celokupnu duhovnost da smesti u SMS poruku. I još da ostane mesta za osećanja.

Nije čirilici kriva latinica – krivi smo mi. Sam Ćirilo (Konstantin) zagovarao je svakojaku raznolikost: „Čak i bezdušne stvari koje daju glas, bilo svirala, bilo gusle, ako ne pokažu razlike u zvuku, kako će se razumeti šta se svira ili gudi”.

Priznajem, i ja sam jedan od onih koji stalno mešaju čirilicu i latinicu, da ne zagore.

Politika, br. 33.314, 6.8.2006.g.

BRELEŠKE OZNA SVE DOZNA

Sociolozi tvrde da je cinkarenje postalo američki način života. Brojne su anegdote iz tamošnje svakodnevice koje toj teoriji idu u prilog. Poznata je priča onog našeg lika koji je negde na pustom drumu popravio kola nekom nevoljniku, a ovaj ga prijavio jer se osećao na alkohol. Rezultat akcije "drug na drumu" bio je dolazak patrole koja mu je objasnila da ga je savesni vozač prijavio "za njegovo dobro", što je podrazumevalo i kaznu na licu mesta od 800 dolara.

Američke statistike kažu da se komšijske prijave za neodržavanje travnjaka i nesavesno postupanje prema deci mere šestocifrenim brojevima.

- Ohrabrujemo decu da svojim roditeljima ili vlastima jave ako vide nešto čudno. To je deo

obrazovanja. Američki sistem je individualistički - računamo jedni na druge kako bismo omogućili da vlada red. To je deo naše kulture, našeg građanskog duha - izjavio je nedavno za Frans pres Robert Sampson, predsednik Odeljenja za sociologiju Univerziteta Harvard.

Evo, ovim putem prijavljujem da se u zemlji Srbiji živi čudno, mada to nije deo mog obrazovanja. I molim nadležne faktore da ispitaju kako je uopšte moguć život u zemlji Srbiji kada sve logičke pretpostavke kazuju suprotno.

Dokle god roditelji prijavljuju "nesavesne komšije", a deca roditelje "ako vide nešto čudno", američke vlasti nemaju razloga za brigu. Opasnost i dalje vreba samo od spoljnog faktora koji nije oduševljen širenjem američke demokratije i humanitarnim vazdušnim kampanjama.

Ovo parče "građanske kulture i građanskog duha" u Evropi se zove cinkarenje, a u SAD ga odmila zovu "razvijeno osećanje za građanske odgovornosti". Po nekim, dakako neproverenim statistikama, nekada se svaki peti žitelj ondašnje Jugoslavije bavio potkazivanjem. Neki su to radili za apanja, a neki, bogme, samo "da komšiji crkne krava".

To je bio period kada smo se najviše približili američkom idealu "razvijanja osećanja građanske odgovornosti". "OZNA sve dozna" - ovde je bio pogled na svet i bližu okolinu. Menjali su se režimi, OZNA je menjala imena, ali za uspeh u mnogim poslovima osnovni preduslov bio je radni angažman u UDBI. Od tog vremena pa do danas nije se nešto bitno promenilo u svesti srpskog čovečanstva. Onaj koji ovde iskazuje višak "građanske odgovornosti" dobija materijalne, profesionalne i biznismenske satisfakcije. Neki su zbog tog viška dobijali i književne nagrade. Amerikanci to i dalje rade za džabe. Pa, ko je onda tu pragmatičan - naši ili američki cinkaroši?

Poznat je slučaj Silvi Rafaeli kojoj je policija banula na vrata jer je zabrinuti komšija prijavio da joj je mačka neuhranjena. Zamislite kada bi se kod nas prijavljivalo zbog neuhranjenosti?! Kakve mačke, ovde su i deca neuhranjena! To je danas u modi zahvaljujući mudroj politici Vlade. Ali, ko je lud da prijavljuje neuhranjenost dece kad se plaća samo dojava za neizdavanje fiskalnih računa?!

I ko je, onda, pozvan da nas odvede do američkog standarda života? BIA, snajka, BIA! A do tada, ostaje nam da patimo uz grafit: "Kolumbo, jebem te radoznala!"

Glas javnosti, br.2497, 1.8.2005.

MALI VELIKI LJUDI

(aforizmi za zabrinute roditelje i ostalu djecu)

Moja Tata je imao
teško djetinjstvo
a sada ima mene.

Za sada sam samo tvrdoglav
ali kada porastem
to će se zvati upornost.

Volim školu i rado se igram u njoj.

Gliste su najbolji ribolovci

Vaške su bube u glavi,
koje su izašle na čist vazduh.

Život je nasledna bolest.

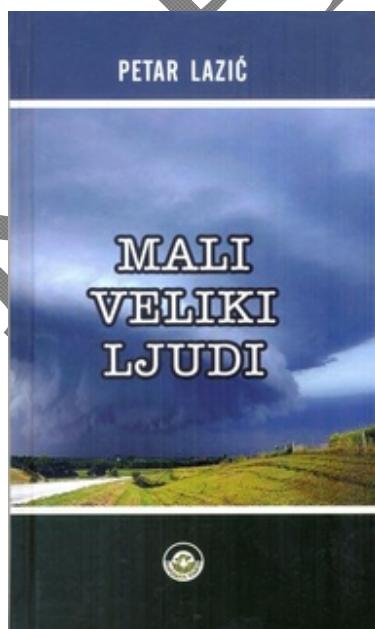
Učionica je školski primer zatvorene prostorije.

Kad se napije,
moj tata ima blizance.

Jedino ja znam
kako je teško biti skroman.

Sabrana djela -

Izdavač: NARODNA KNJIGA ALFA, Beograd, Srbija, copyright 2005.g.

KRATKA ISTORIJA DUŠE

TAKO JE GOVORIO PITAGORA

PITAGORA POLIKRATU

Pitagora pozdravlja Polikrata, želi mu dobro zdravlje i brzu smrt a narodu Samosa vladavinu aristokrata. Pitaš me Polikrate, zašto se ne vratim na Samos među svoje. Moje telo jeste na Samosu rođeno ali moja duša ne potiče odatle. Tvoju tiraniju moje bi telo možda i podnelo, ali moja duša je gledala i veće tirane i jadnije narode. Ništa novo na tvom dvoru ne bih video. Da sam u ovom životu rođen u otmenoj porodici kao ti što si, možda bih ti bio dostojan protivnik. Ovako, nismo iz iste Sfere, dragi Polikrate. Mnogo je vremena prošlo od onda kada sam Zemljom prvi put hodao i kada mi je Hermes, kao svom sinu ponudio da biram koji god dar želim osim besmrtnosti. Izmolio sam ga da i u životu i u smrti sačuvam sećanje na sve što sam doživeo. Po tome se, dragi Polikrate, razlikuju tvoja i moja duša. Ja znam kada sam bio Etalid, kada sam bio Euforbi koga je ranio veliki Menelaj, sećam se kada sam živeo kao Hermotim koji je prepoznao Menelajev štit kojeg je na povratku iz Troje posvetio Apolonu u njegovom hramu u Branhdii, sećam se kako sam kao delski ribar Pir lovio ne samo morske ribe, već i šarane za gospodske trpeze, svega se sećam i nisam zbog toga srećniji. Ti Polikrate imaš tu sreću da ne znaš šta si bio, ni šta ćeš biti, pa ti je lako da vlasaš Samosom i da tvrдиš da je to najbolja vladavina od kada je sveta. Zato što tvoja duša ne poseduje sećanje, ti i možeš tako olako da tražиш od mene da se vratim na tvoj dvor i da te uvedem u nebeska znanja i misterije. Veruj mi, za takav život za koji si se opredelio dovoljan ti je i zdrav razum koji u pismu tvrдиš da poseduješ. Ne jedi srce svoje Polikrate, ne upropašćuj taj svoj jedini život mukama i patnjama, doći će iza njega novi životi a bogovi su se već potrudili da na Zemlji uvek bude više muke i neznanja no što otmena duša može da podnese.

POLIKRAT PITAGORI

Polikrat pozdravlja Mnesarhovog sina, Pitagoru, želi mu dug život, toliko dug da uveća svoja znanja kako nijedan čovek nikada nije i neće. Kada bih bio siguran da je sve istina što mi pišeš i sam bih sebi poželeo brzu smrt, nestrpljiv da se ponovo rodim u nekom srećnijem vremenu. Čak i da ti poverujem u svaku reč, šta da radi duša koja ne poseduje sećanje, kao tvoja?

PITAGORA POLIKRATU

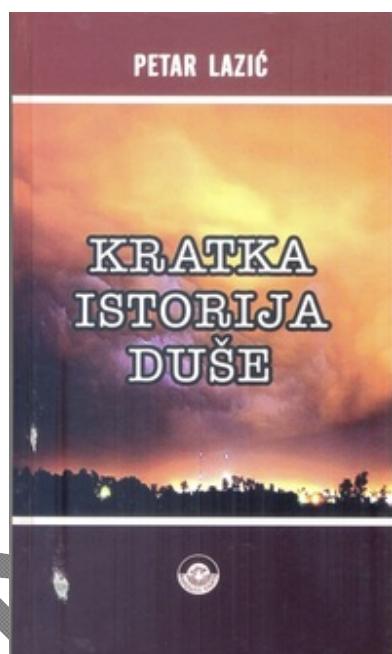
Pitagora pozdravlja Polikrata i divi mu se na nespokoju koji sam kod sebe izaziva. Svaka duša poseduje sećanje, dragi Polikrate, samo što je ono nemušto, kao što je nemuš razum neprosvećenih dok gledaju oko sebe najveće tajne brojeva. Mnogo puta ćeš imati osećaj, kao da si već doživeo ono što ti se upravo događa. Mnogo puta ćeš svoj usud u snu predvideti. Mnogo puta ćeš poverovati u sopstvene nadnaravne moći a neće ti pasti na pamet da je tvoja duša sve to već preživila, da se seća svega i da bi htela da kaže svoje sećanje, ali nema kome.

POLIKRAT PITAGORI

Polikrat pozdravlja Najumnijeg ljubitelja mudrosti i pita: – Šta je sa dušom u vremenima kada nije u telu? Gde se skriva?

PITAGORA POLIKRATU

Pitagora pozdravlja Polikrata, zbumen činjenicom da jedan tiranin više brine o duši nego o telu. Ili si ti izabrao pogrešno zanimanje ili je zanimanje izabralo pogrešnog čoveka. Duša ima svoje Ja samo dok je u telu. Ona luta između Ja jednog tela i Ja drugog tela. Između ta dva Ja nalaze se Nigde i Ništa. Plašim se Polikrate za tebe. Plašim se da će te ubuduce progoniti duša isto toliko surovo kao što ti sada progoniš nju

NA ZUBATOM SUNCU

(aforizmi)

Naš je put zaista eutentičan.
Nikome ne pada na pamet da ide njime.

Dole neprevaziđeni individualizam!
Živeo kolektivni Šekspir!

Odisej je bar lutao sam.
Itaku nije vodio sa sobom.

Za one koji se slabo snalaze u knjigama
uvedene su knjižice.

Živimo u naprednom društvu.
Bolje nismo ni zaslužili.

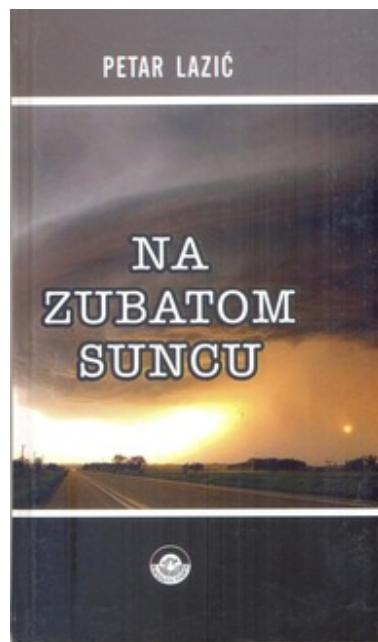
Odgajili smo toliko slepaca
i nijedan da bude Homer.

Čizma glavu čuva.
Šubara je domaći izdajnik.

Naši susedi žive na granici ludila.

Teorija je dala "Kapital".
Praksa "Mit o Sizifu".

Sukob inteligencije i vlasti je izmišljen.
Nikada intelegrinecija nije hapsila vlast.

OPELO ZA MRTVO MORE

(poezija)

MIZNAMO SVOG BOGA

Mi svog boga znamo,
zato mu prinosimo žrtve:
mlade i plodne devojke,
stare svetinje ovog naroda,
njegove ratne drugeve,
jagnjetinu, klavire, cveće,
prinosimo mu i pionire,
i debele kurve,
što deblje to bolje,
da u dubok pupak
katkad suzu pusti

VREME ZLA

A ja svakog jutra
izlazim iz kuće neobrian.

Prebiram po džepovima.
Presrećem prolaznike
i pitam sa znatiželjom:
- Oprostite, da li sam ja slep?!

NEŠTO O UMIRANJU

Ne umiri uzalud
Samo će duša tvoja
telo tvoje žaliti
Samo će srce tvoje
Za krvlju tvojom čeznuti
Samo će ušima tvojim
Glas tvoj nedostajati

Ne umiri uzalud
Trebaće ti smrt
Za neko uzavrelo doba
A kajaćeš se
Što si tu jedinu smrt
Bez jakog razloga
U mlakom vremenu potrošio

ĐAVO I NJEGOVA SENKA

Kada ogledalo
stoji pred ogledalom
da li u sebi
sve naredno krije
ili sve prethodno
obuhvata pogledom
kao Čovek
kada pred sobom stoji

NOĆ CRVENIH RATNIKA

Pijance i lišće
razbacao je vjetar

Pri svakom padu
naprsla je zemlja

U pukotine se uvukli
crveni ratnici

I krenuli u pohod
na Donji svet

OPELO ZA MRTVO MORE

Na kraju shvatiš
da nema kraja;
da iza tvog kraja
leži jedan drugi kraj.
Na kraju vidiš
da je more mrtvo;
da su žive samo
duše utopljenika.
Plivaju nekud
da nađu spas.

NEKOPRATI

CARSTVO ZEMALJSKO
(aforizmi, opet)

Naravno da je Eva kriva za sve.
Adam je bio nevin.

Vernike je stvorio Bog,
za razliku od ateista
koji su postali od majmuna.

Verovao bih i ja u Boga
da nisam video njegovo delo.

Karađorđevo...
Tamo je oduvek bilo plemenitih konja.

Ustaje vi zemaljsko roblje.
Kraj je radnog vremena.

Isterali smo pravdu...

Konačno smo sami.

Sudeći po zadahu,
država je već odumrla.

Izbačen sam iz partije
na obostrano zadovoljstvo.

Od komarca praviti magarca,
to je već sodomija.

Narod je najbolji kad je taze.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>

NEKOPRATI